

Asia: VN/2062/2020

## **Lukiodiplomiselvitys 2020**

Vastaajaa koskevat perustiedot

**Vastaatteko**

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

**Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?**

2) Vastaavat jossain määrin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

**Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?**

2) Vastaavat jossain määrin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Lukiodiplomin suorittamista tulisi tarkastella myös toisen asteen maksuttomuuden näkökulmasta. Taito- ja taideaineissa ja erityisesti kuvataiteessa ei voida ohittaa materiaalien, tilojen ja välineiden merkitystä suhteessa lopulliseen tuotokseen. Oppilailla pitäisi tässä kohtaa olla valtakunnallisesti yhdenvertaiset mahdollisuudet tuottaa lukiodiplomin taiteellinen osuus.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

2) Ovat jossain määrin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

**D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa**

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

1) Ovat täysin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Lukiodiplomi osana yo-kirjoitusta nostaa taideaineiden arvostusta koulutusjärjestelmässä.

Kuvataidekoulujen liitto pitää lukiodiplomiselvitystä tärkeänä viestinä siitä, että taideaineiden asemaa lukiokoulutuksessa halutaan tukea. Selvityksen suositukset ovat tältä osin merkittäviä ja kannatamme niitä. Lukiokoulutuksen erilaisten aineiden ja osaamisalueiden yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää, että ylioppilastutkinnossa nousisi mahdollisuus tuoda taide- ja taitoaineet osaksi ylioppilaskirjoituksia.

Laaja-alaisesti kuvataiteen, arkkitehtuurin, mediataiteen, käsityön ja muidenkin taideaineiden osuutta tulisi vahvistaa jo peruskoulujen tuntikehyksessä, mikä antaisi nykyistä vahvempaa pohjaa lukio-opintojen ja muun toisen asteen koulutuksen taideaineiden opintoihin. Lukiodiplomi mahdollistaa näytön osaamisesta ja harrastuneisuudesta taide- ja taitoaineissa. Tämä osaltaan saattaa kannustaa myös lasten ja nuorten sitoutumista näitä taitoja vahvistaviin harrastuksiin.

**E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa**

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

1) Ovat täysin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Taide- ja taitoaineet tukevat kulttuurista kestävästä kehitystä ja kehittävät laajasti erilaisia taitoja ja osaamista, joita esimerkiksi tuoreimmassa koulutuspoliittisessa selonteossa tuodaan esiin tulevaisuuden työelämän taitoina. Taide- ja taitoaineet vahvistavat kykyä innovaatioihin, luovuuteen, kokonaisuuksien hallintaan, viestintään ja vuorovaikutukseen, oman osaamisen johtamiseen sekä osallisuuteen ja vaikuttamiseen. Tällä hetkellä matemaattisten aineiden arvostus jatko-opintoihin hakeutumisessa on ylikorostunut.

Taide- ja taitoaineiden osaamista tulisi tunnustaa entisistä vahvemmin jatko-opintoihin hakeutumisessa. Nykyinen lukiojärjestelmä ei kannusta lukiodiplomien suorittamiseen, sillä niistä ei saa pisteitä jatko-opintoihin.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

2) Ovat jossain määrin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemmaxi osaksi lukio-opetusta.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos

kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

4) Olen jokseenkin eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Onko yhden taidelajin profiloituminen tiettyihin lukioihin tarkoituksenmukaista? Entä muut taide- ja taitoaineet? Kehittäjärooleja voisi alueellisesti laajentaa myös ja ottaa vahvemmin mukaan myös pienempien paikkakuntien lukioita.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Lukiodiplomiselvityksessä tarkastellaan lukiodiplomia hyvin rajatusti lukiokoulutukseen sisältyvänä opintokokonaisuutena.

Kuvataidekoulut tekevät jonkin verran paikallisesti yhteistyötä lukioiden kanssa. Esimerkiksi kuvataidekouluissa suoritettuja laajan oppimäärän mukaisia kuvataiteen syventävien opintojen opintokokonaisuuksia hyväksiluetetaan jo nyt lukio-opinnoiksi.

Kuvataidekoulujen liitto pyytääkin tarkentamaan, että kuvataiteen lukiodiplomin taustakursseja voidaan suorittaa laajasti yhteistyössä laajaa oppimäärää antavien kuvataidekoulujen kanssa.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä

ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjlukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Taide- ja taitoaineiden osaamisen tunnustamiselle sekä eri koulutusmuotojen yhteistyölle on laaja tarve.

Taiteen perusopetus on oma koulutusjärjestelmänsä. Sen piirissä on 120 000 lasta ja nuorta. Taiteen perusopetuksen laajassa oppimäärässä oppilaalle kertyy visuaalisten taiteiden opintoja laskennallisesti 1300 tuntia, joista syventäviä opintoja (500 tuntia) opiskellaan pääasiassa 15-18-vuotiaana, kun oppilaat ovat jo toisen asteen opiskelijoita. Taiteen perusopintojen laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyön tekeminen.

Sekä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen, että lukiodiplomin merkitystä jatko-opintoja ajatellen tulisi tarkastella osaamisen tunnustamisen näkökulmasta tätä selvitystä laajemmin. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa (OPH:n määräykset ja ohjeet 2017:12a) mainitaan, että ”Taiteen perusopetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.” Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän (1300 ot) suorittamisesta ja päättötodistuksesta tulisi olla selkeä hyöty jatko-opintoihin hakeutumisessa, samoin kuin lukiodiplomille esitetään.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

4) Olen jokseenkin eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Käsityö on laajempi ja yleissivistävämpi kokonaisuus, uudistus on kapea-alainen.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

4) Olen jokseenkin eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Yrittäjyys, työelämäosaaminen ja teknologia nivoutuvat myös taide- ja taitoaineisiin. Laajempi ja eri koulutusasteet ylittävä yhteistyö tämän osa-alueen kehittämisessä voisi olla tarpeen.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

**Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?**

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

**Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?**

3) En osaa sanoa

**Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:**

Eri koulutusmuotojen yhteistyömahdollisuuksia pitäisi tarkastella isommassa kuvassa.

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa todetaan: ”Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa ja tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien tahojen kanssa.”

Lainsäädännön ja rahoitusjärjestelmän tulisi kehittyä siihen suuntaan, että koulutusta pystytään järjestämään ja toteuttamaan entistä sujuvammin yhteistyössä eri koulutustahojen kesken, mukaan lukien taiteen perusopetus.

Kivioja Johanna  
Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto